

Jahitunnistuse taotleja õppekava koos teemade alajaotusega

Üldteema	Tunnid	Teemade alajaotus
Sissejuhatus jahindusse	3(4)	Jahinduse ajalugu ja arengusuunad: 1. jahindus kauges minevikus (küttimise ajaloolised põhjused, jahiloomad, koopajoonised, jahipidamise vahendid) 2. Jahinduse areng euroopas ja Eesti aladel (jahiõigus ja -kitsendused, jahimeeste kogukondade ja seltside teke) Jahinduse struktuur: 1. Eesti jahinduse struktuur (EJS struktuur, liikmesorganisatsioonid ja koostööpartnerid) Jahieetika, hea tava ja jahikombed, meedia: 1. Jahieetika (käitumine saaklooma -, kaasjahimeeste -, ümbritseva looduse - ja teiste inimeste suhtes, jahieetika ABC) 2. Eesti jahinduse hea tava (austav suhtumine, korrektsus, ohutus, jahikaaslane, jahikoer, jahisaak) 3. Pikaajagsete jahikommitee ja -traditsioonidega riigid (eelkõige Saksamaa) 4. jahikombed (jahisignaalide kasutamine, küttimine jahikoeraga, tabatud uluki ja küti austamine, jahisaagi kandmine, jahikuninga valimine) 5. Suhtlus meediaga, jahifotode, (video) kasutamine Ökoloogia alused: 1. Ökoloogia mõiste, keskkonnategurid (elus ja eluta, antropogeensed), bioloogiline mitmekesisus, toiduahel ja toiduvõrgustik, populatsioon (mõiste, tunnused, elupaiga mahutavus, mõjutegurid) Looduskaitse põhimõtted: 1. Looduskaitse vajadus, kaitstavad loodusobjektid (kaitsealad, hoiualad, püsielupaigad, üksikobjektid, kaitstavad liigid (kaitsekategooriad), kaitsealade vööndid ja piirangud, liikide soodsa seisundi tagamine) Praktiline töö: <i>N kaitsealal jahipidamise tingimused ja piirangud</i>
Ulukibioloogia	12	Jahiulukite määramine: 1. Välimiku järgi (uluki asukoht süstemaatikas, suurus, karvastiku/sulestiku värvus, erisused vastavalt vanusele ja liigile) Tegutsemisjäljed, kahjustused ja ulukihoolet: 1. Jahiuluki (imetajad) tegutsemisjälgede tundmine (jalajäljed, toitumisjäljed, pesa- ja varjekohad, omavaheline suhtlemine ja eluavalduse jäljed. Vajalik pildimaterjal). Linnudest haned, nurmkana, laanepüü, faasan, metskurvits

		2. Ulukikahjustused (metsa- ja põllukultuuride kahjustused, koduloomade murdmised, kahjustused kalakasvatustes, mesilastarude rüüste). Peamised kahjustajad võivad olla sõralised, kiskjad, närilised, hülged, haned. Vajalik pildimaterjal 3. Ulukikahjude ennetamine, koduloomade, põllu- ja metsakahjustuste vähendamise võtted 4. Ulukihoole (liskasööd, söödapõld, peibutussööd, soolak, sööda varumine ja millistele ulukiliikidele) Jahiulukite bioloogia: 1. Imetajatest suur- ja väikeulukid (liigikirjeldus, levik, elupaik, toitumine, sigimine). Vajalik koljude kollektsioon. Videofilmid „Sõralised“, „Suurkiskjad“, „Väikekiskjad“ 2. Jahilinnud (liigikirjeldus, levik, elupaik, rändelisu). Vajalik (soovituslik) tiibade kollektsioon. Võiks piirduda enamlevinud jahilindudega Jahiulukitele sarnased kaitsealused liigid: 1. Tutvustada piltide vahendusel sarnaste liikide erinevusi (hallhüljes→ viigerhüljes; mink→ euroopa naarits; kobras→ saarmas; kormoran→ rohukoskel; valgepõsk- ja kanada lagle→ mustlagle; suur-laukhani→ väike-laukhani; mustvaeras→ tõmmuvaeras; tuttvart, sõtkas→ merivart; merikajakas→ tõmmukajakas; naerukajakas→ väikekajakas; tikutaja, metskurvits→ tutkas; kodutuvi→ õõnetuvi; künnivares→ ronk Invasiivsed võõrliigid: 1. Tutvustada järgmisi liike (kanada kobras, kanada saarmas, kabehirv, tähnikhirv, ameerika naarits e. mink, ondatra, kährikkoer, muflon, hallorav, valgesaba-pampahirv) Praktiline töö: <i>Jahiulukite tundmine nende koljude järgi</i> <i>Eelnimetatud sarnaste kaitsealuste liikide tundmine pildi abil</i>
Ulukiseire	5	Ulukiseire korraldamine: 1. Ulukiseire vajalikkus, korraldaja ja andmete töötlus ning esitamine Seiremeetodid ja -andmed: 1. Jahiulukite seiremeetodid ja -andmed (isendite ja jälgede vaatlus, ruutloendus, kobraste pesakondade loendus, kogutavad bioproovid, jahindusstatistika, andmed liskasöötmiskohtadest, rajakaamera kasutamine) 2. Suurkiskjate ja šaakali ning sõraliste vaatlused ja kütitud isenditelt bioproovide võtmine

		3. Hallhülge kütitud isendite andmete ja bioproovide võtmine 4. Vaatlusandmete sisestamine „Jahise“ süsteemi Videofilmid ruutloendusest ja bioproovide võtmisest
Õigusaktid	6(5)	Jahindust puudutavad seadused: 1. Jahiseadus, looduskaitseadus, loomakaitseadus, asjaõigusseadus, keskkonnaseadustiku üldosa seadus (jahiseadus rääkida lahti täielikult, teiste seaduste osas nimetada ainult neid paragrahve, mis puudutavad jahindust) Määrused ja konventsioonid, riigiasutused: 1. Jahieeskiri, Europarlamendi määrus EL 2016/429 (loomataudid), CITES konventsioon (ohustatud liikidega kauplemine), RAMSAR konventsioon (märgalad), BERNI konventsioon (liikide kaitse, kütmine, püügivahendid), AEWA kokkulepe (märgaladega seotud rändveelinnud, pliihaavlite keelustamine) 2. koostöö (riigi)asutustega (KIM, Regionaal- ja Põllumajandusministeerium, KeA, PTA, KAUR, asjakohased komisjonid) Praktiline töö: <i>Selgitada N jahiulukiliigi lubatud jahipidamise aeg, jahipidamise viisid ja kasutada lubatud vahendid</i>
Veterinaaria	3	Jahiulukitel levinud haiguste liigitus: 1. Mittenakkuvad ja nakkuvad (viirused, parasiidid, bakterid, nende mõju peremeesorganismile) Enamlevinud jahiulukite haigused: 1. Tutvustus, kliiniline pilt (toksoplasmoos, maksakaan, lihasetsüstitserkoos, sigade kopsuussid, trihhiinelloos (keeritusstõbi), kärntõbi (sarkoptoos), ninakiin, marutaud, sigade aafrika katk, linnugriip, onhotserkoos) Haiguste leviku tõkestamine: 1. ulukite arvukuse vähendamine, korjaste utiliseerimine, suukaudne vaktsineerimine (marutaudivaktsiini külv) Enamlevinud koerte haigused: 1. Tutvustus (kärntõbi, puugid, kirbud, ussnugilised, koerte katk, mao ja soolte katk, hepatiit, ka marutaud)
Jahipidamine	15	Jahipidamise viisid ja vahendid: 1. Jahipidamise viiside tutvustus (ajujaht, peibutusjaht, varitsusjaht, urujaht, hiilimisjaht, otsijaht, jaht koeraga, vibujaht, uluki püüdmine) 2. Jahipidamise vahendite tutvustus (püüdis, peibutusvahend, jahikoer, piirdelipp, jahivibu), (jahitulelva käsitletakse eraldi)

		Jahi korraldamine ja ohutus: 1. Jahi ettevalmistamine ja läbiviimine (ulukiluure, dokumentatsioon, küttide ja ajajate paigutus, abivahendid (ka tehnilised) 2. Jahiohutusnõuded (üldohutusnõuded, nõuded ühisjahil ja jahirelva käsitlemisel ning transportimisel, püünise kasutamisel, veesõiduki kasutamisel) 3. Jahipiirkonna majandamine Valikküttimise (laskmise) põhimõtted: 1. Eesmärk (trofee, liha saamiseks, elujõuline populatsioon) 2. Küttimise struktuur (noorloomad, isasloomad, emasloomad), looma vanuseklass 3. looma laskmissobivuse hindamine (käitumine, kehakuju, pea hoiak, sarvede areng, esmajoones küttimisele kuuluvad isendid (kasvus alla jäänud, haiged, sarvede väärareng) Uluki vanuse määramine: 1. Välimiku järgi (alla aastased loomad, noorlooma vanuseklass, keskmise vanusega ja vanaloomad), hinnata nende kehaehitust, käitumist, sarvede arengut 2. Sõraliste vanuse määramine hammaste kulumise järgi (võib rühmitada vanuseklassi, alla aastane, 1 – 2, 3 – 4, 5 – 7, 7 - 9 aastane jne.). Vajalik alumiste lõualuude kogu Jahikoerad: 1. Jahikoerte tõurühmad ja sertifitseerimine 2. Enamlevinud (kasutatavad) jahikoerad (üldiseloomustus, tõustandard, kutsika kasvatamine, õpetamine ja rakendamine, passistamine) Jahisaagi esmane töötlemine: 1. Esmased ulukitöötlemise kohad (ehitised) 2. Esmase töötlemise vahendid (noad, saed) 3. Vajalike bioproovide võtmine 4. Suurulukite nahastamine ja siseorganite eemaldamine, lihakeha jahutamine ja hoiustamine, naha, siseorganite ja liha käitlemine 5. Väikeuluki esmane käitlemine (nõlgimise viisid, liha käitlemine, karusnaha ulukite nõlgimise iseärasused, naha puhastamine, soolamine, kuivatamine, hoiustamine), Jahilindude käitlemine Toiduohutusnõuded: 1. Nõuded ruumidele, ruumi sisustusele, lihakehade hoiutingimused, sanitaarnõuded) Videofilmid
--	--	---

		Praktiline töö: <i>Praktiline sõraliste vanuse määramine hammaste kulumise järgi</i> <i>Võimalusel (väike)uluki esmakäitlemine</i> <i>Ajujahi skemaatiline läbiviimine suuremal platsil (küttide ja ajajate paigutus ning liikumine, abivahendid)</i>
Jahinduslikud andmebaasid	2	Andmebaasid: 1. Infosüsteem „Jahis“ (kasutamine, ulukivaatluse sisestamine, jahiloa taotlemine ja kütitud uluki registreerimine) Infokeskkond „Metsis“ (kasutamine, oma andmete ja jahidokumentide kehtivuse vaatamine, koolitusele registreerimine)
Esmaabi	3	Esmaabi välitingimustes, turvaline liikumine: 1. Võimalikud õnnetusjuhtumid (terviserike, kriimustus, nihestus, luumurd, laskehaav, verejooks) 2. Esmaabi andmine välitingimustes 3. Turvaline liikumine looduses (vooluveekogude ületamine, rippes puud, ohtlik pinnas, madal/kõrge õhutemperatuur, veesõiduk)
Jahirelvad, laskemoon ja laskmine	11	Jahirelvad, laskemoon ja laskmine: 1. Jahindust puudutavad relvaseaduse paragrahvid (jahirelvad, laskemoon) 2. Jahitulirelvade liigitus, nende ehitus, jahivibu 3. Jahirelvade optika, summuti, jahinuga 4. Laskemoon ja ballistika 5. Relva ohutu käsitsemine, ja laskmisvõtted 6. Praktiline laskmine instruktori juhendamisel lasketiirus